

Ärger Källberg fortsätter serien om våra byar och skriver här om Havsnäs.

Bynamnen i Alanäs socken och deras uppkomst.

Den 7 februari 1666 fick Isak Pedersson med hustru Sofia Pålsdotter nådigt tillstånd att bosätta sig i Havsnäs. Båda var av finnsläkt, och de hade förut bott i Rörström. Havsnäs kallades i början också för "Flåsiö". Den 4 aug. 1745 nämnes bland vittnena vid ett barndop "Brita Ersdotter i Flåsiö". Då döptes Mickel Ahlfelt i Flåsjönäs, nuvarande Alanäset. Men namnet Havsnäs, som i likhet med Alanäset förekommer redan 1654, blev allt vanligare.

Vi vet att finnarna helst ville bo vid vatten, och de tyckte, att Flåsjön här "var bred som ett hav". Havsnäs är alltså ett s.k. naturnamn. Bredaste stället från den numera nedrasade "Predikstolen" till Flåsjöns utlopp lär vara omkring 7 km.

Men studerar man "Namm och bygd", årgång 1950, sidan 56, får man en annan förklaring till byns namm. Jag citerar: "I fråga om ett 30-tal namm som börjar på Hafs, antar man, att Hafs kommer av det fornvästnordiska mansnamnet Hafr. Detta är väl troligt i det på sju ställen i Norge förekommande namnet Hafstad. Men hafr kan också betyda bock. I Norge finns en ö, som heter Hafsön (Bockön). Troligen brukade man frakta dit bockar. Liknande namm i Sverige är Havskobben i Uppland, Havsskären i Dalsland och Hafsnäset, en by i Alanäs socken i Jämtland".

Detta är den språkvetenskapliga förklaringen till hur namnet Havsnäs uppkommit. Vi vet att några strömsbönder före finnarnas ankomst arrenderade jakten och fisket i Flåsjöbygden. Kanske de hade med sig en eller annan bock på sina fångstresor hit upp som de lämnade i Havsnäs. På Alanäset höll ju äspnäsbönderna till med sina småkreatur.

En ortnamnsforskare kommer med en tredje förklaring. Han anser att hav betyder detsamma som häva, alltså ön eller udden, som höjer sig upp ur vattnet. Men det är kanske mindre troligt. Alla öar och uddar höjer ju sig mer eller mindre ur vattnet.

B.K.